

Warszawa, dnia 2 października 2024 r.

**Konferencja Rektorów
Akademickich Szkół Polskich**
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28
00 – 927 Warszawa

POSTANOWIENIE NR KRASP/213/2024

Działając na podstawie art. 432 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742, z późn. zm - dalej jako: **PSWiN**), w zw. z art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. 2024 r. poz. 572), w związku z toczącym się postępowaniem administracyjnym wszczętym z urzędu przez Ministra Nauki w sprawie odwołania prof. dr hab. Piotra Borka z funkcji Rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, na podstawie art. 432 ust. 5 PSWiN z powodu rażącego i uporczywego naruszania przepisów prawa (DSW-WPS.8015.83.2024.MZ), oraz koniecznością wyrażenia przez Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich opinii ww. sprawie, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich postanawia wydać w sprawie opinię z następującymi wnioskami:

- 1) Uwzględniając informacje przekazane przez Ministra Nauki, treść prawomocnych rozstrzygnięć sądów, dotyczących działania Rektora UKEN w Krakowie, prof. dr hab. Piotra Borka, a ponadto pozostałe informacje uzyskane z dokumentów, które stanowią załączniki do niniejszej opinii, uprawnione jest stwierdzenie, że doszło do licznych naruszeń praw pracowniczych pracowników UKEN w Krakowie, co stanowi realizację jednej z przesłanek zastosowania art. 432 ust. 5 PSWiN, a mianowicie uporczywego naruszania przepisów prawa. Istnieją przesłanki przemawiające za stwierdzeniem, iż Pan prof. Piotr Borek jako rektor UKEN w Krakowie w sposób uporczywy naruszał następujące przepisy: art. 32 ust. 1 pkt 1 u. o zw. zawod., art. 30 § 4 KP, art. 38 KP, art. 41 KP czy art. 77² § 4 KP.
- 2) KRASP nie ma jednak możliwości kategorycznie zakwalifikować naruszeń prawa przez prof. dr hab. Piotra Borka, jako rażące. Pozostawia to do oceny Ministra Nauki.

1

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski
ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)
president@krasp.org.pl

- 3) W ocenie KRASP organ powinien przeprowadzić wykładnię art. 432 ust. 5 PSWiN w kontekście okresu, w którym miało dochodzić do rażącego lub uporczywego naruszania prawa przez Rektora UKEN oraz faktu rozpoczęcia nowej kadencji, w której nie zarzuca się Rektorowi naruszeń.

Niezależnie od powyższego, w ocenie KRASP organ powinien przeanalizować działanie Rektora UKEN w kontekście innych możliwości prawnych przewidzianych przez PSWiN, a mianowicie: kontroli, o której mowa w art. 427 ust. 1 PSWiN czy też wniosku o odwołanie rektora skierowanego do kolegium elektorów, o którym mowa w art. 432 ust. 1 PSWiN.

UZASADNIENIE

Przedmiotem opinii w niniejszej sprawie jest kwestia dotycząca odwołania przez Ministra Nauki Pana prof. dr. hab. Piotra Borka z funkcji Rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie „dalej UKEN”, z powodu rażącego i uporczywego naruszania prawa, w trybie art. 432 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2023 poz. 742 ze zm.).

Niniejsza opinia sporządzona została w oparciu o obowiązujący stan prawny:

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) – dalej „PSWiN”,
2. Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572) - dalej "KPA",
3. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.) – dalej „KC”,
4. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1465 z późn. zm.) – dalej „KP”,
5. ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 854) - dalej „u. o zw. zawod.”.

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)

president@krasp.org.pl

Opinia została wydana w oparciu o następujący stan faktyczny.

W dniu 3 września 2024 r. Przewodnicząca KRASP otrzymała pismo Ministra Nauki, Dariusza Wieczorka z dnia 2 września br. z prośbą o wyrażenie opinii Konferencji Rektorów w postępowaniu administracyjnym, prowadzonym przez Ministra Nauki na podstawie art. 432 ust. 5 PSWiN w sprawie odwołania prof. dr hab. Piotra Borka z funkcji Rektora UKEN w Krakowie.

Minister Nauki poinformował w powyżej przywołanym piśmie o wszczęciu postępowania administracyjnego w przedmiocie odwołania Prof. Piotra Borka z funkcji rektora, jednak nie przedstawił KRASP pełnego materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie. Jako uzasadnienie realizacji przesłanek z art. 432 ust. 5 PSWiN, a w szczególności wielokrotnego rażącego naruszania prawa, Minister Nauki przytoczył w w/w piśmie konkluzje z uzasadnień następujących wyroków:

- 1) z dnia 5 kwietnia 2024 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie – II Wydział Karny, sygn. akt II W 318/24/K, przy czym w dniu 26 września br. wpłynęło do Przewodniczącej KRASP pismo od Ministra Nauki informujące o błędzie w tym zakresie i powołano się na postanowieniu Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie – II Wydział Karny z dnia 30 lipca 2024 r. o umorzeniu postępowania w sprawie o sygnaturze akt II W 318/24/K,
- 2) z dnia 15 lipca 2024 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie – II Wydział Karny, sygn. akt II W 1622/22/K,
- 3) z dnia 30 maja 2023 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt IV P 21/22/N,
- 4) z dnia 18 grudnia 2023 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt IV P 263/22/N,
- 5) z dnia 28 listopada 2023 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt IV P 281/22/N,
- 6) z dnia 4 lipca 2024 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt IV P 283/22/N,
- 7) z dnia 19 czerwca 2024 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt IV P 319/21/N,
- 8) z dnia 13 grudnia 2022 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt IV P 349/21/N,
- 9) z dnia 21 września 2023 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt IV P 350/21/N,

---

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)

president@krasp.org.pl

10) z dnia 19 czerwca 2023 r., wydanego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt IV P 530/21/N. Ponadto Minister Nauki przywołał część treści wystąpienia pokontrolnego Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 5 stycznia 2023 r., nr 070090-53-K044-Ws01/22.

Minister Nauki przywołał również poszczególne stwierdzenia z wyjaśnień Pana prof. dr hab. Piotra Borka, zawartych w piśmie z dnia 16 lutego 2024 r. o znaku R.0101.3.1.2024.

Na podstawie w/w materiałów Minister Nauki wskazał, iż istnieją przesłanki przemawiające za stwierdzeniem, iż Pan prof. Piotr Borek jako rektor UKEN w Krakowie w sposób rażący naruszył następujące przepisy:

- 1) art. 32 ust. 1 pkt 1 u. o zw. zawod.,
- 2) art. 30 § 4 KP,
- 3) art. 38 KP,
- 4) art. 77² § 4 KP.

Po otrzymaniu wniosku Ministra Nauki o wydanie opinii KRASP otrzymała następujące dokumenty (załączone do niniejszej opinii):

- 1) pismo prof. dr hab. Piotra Borka skierowane do prof. dr hab. Bogumiły Kaniewskiej, Przewodniczącej KRASP wraz z załącznikami (zawiadomienie z dnia 2.09.2024 r., sygn. akt DSW-WPS.0261.1.2024.MZ, pismo do Ministra Nauki z dnia 12.09.2024 r., skarga do WSA w Warszawie z dnia 12.09.2024 r.),
- 2) pismo prof. dr hab. Piotra Borka skierowane do prof. dr hab. Jerzego Lisa, Zastępcy Przewodniczącej KRASP wraz z załącznikami (zawiadomienie z dnia 2.09.2024 r., sygn. akt DSW-WPS.0261.1.2024.MZ, pismo do Ministra Nauki z dnia 12.09.2024 r., skarga do WSA w Warszawie z dnia 12.09.2024 r.),
- 3) oświadczenie Komisji Uczelnianej NSZZ „Solidarność” przy Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie dt. próby odwołania Rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie przez Ministra Nauki,
- 4) pismo Komisji Uczelnianej NSZZ „Solidarność” przy Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie skierowane do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

W/w pismach zostały podniesione liczne argumenty usprawiedliwiające działanie Rektora UKEN, a to w szczególności:

- żaden z sądów karnych nie wydał prawomocnego wyroku i Rektor UKEN w świetle prawa jest osobą niekaraną i niewinną,

---

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)

president@krasp.org.pl

- w żadnej ze spraw pracowniczych prowadzonych przez Sądy Pracy - nie stwierdzono naruszenia przez rektora prawa w stopniu rażącym,
- w UKEN po objęciu funkcji Rektora w 2020 r. przez prof. dr. hab. Piotra Borka była przeprowadzana reforma, w której istniała konieczność redukcji zatrudnienia, dla tych osób, dla których nie było pracy i zajęć (reforma miała być konieczna bowiem Uniwersytet znajdował się w zapaści finansowej i organizacyjnej, a przeprowadzone działania miały doprowadzić do sanacji finansów i struktury Uniwersytetu),
- przed wszczęciem postępowania przez Ministra Nauki nie była prowadzona w Uczelni żadna kontrola, jak też nie były przez Ministerstwo przedstawiane żadne zalecenia czy zarzuty nieprawidłowości w funkcjonowaniu Uczelni (w tym w zakresie rażącego lub uporczywego łamania prawa),
- sprzeciw społeczności akademickiej, w tym Rady Uczelni, Prorektorów, Dziekanów, Dyrektorów Instytutów, działających w Uczelni związków zawodowych: KU NSZZ „Solidarność”, ZNP, Związku Pracowników Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz pozostałych przedstawicieli społeczności akademickiej UKEN.

Ponadto Przewodnicząca KRASP celem rzetelnego ustalenia stanu faktycznego sprawy, zwróciła się do Rektora UKEN z prośbą o złożenie wyjaśnień na piśmie oraz przedłożenie wyroków wraz z uzasadnieniami, wydanych w sprawach, na które powołał się Minister Nauki w piśmie z dnia 2 września br. Rektor UKEN zastosował się do prośby, przekazując zanonimizowane wyroki (postanowienia) wraz z uzasadnieniami wskazane powyżej w punktach od 1) do 10) (załączone do niniejszej opinii). Prof. dr hab. Piotr Borek przedłożył również wyjaśnienia oraz sprawozdania biegłych za lata 2020, 2021, 2022 i 2023 (załączone do niniejszej opinii). Do wyjaśnień Rektor UKEN dołączył też wystąpienia pokontrolne Państwowej Inspekcji Pracy wraz z protokołami z lat 2021, 2022 i 2023 oraz decyzję Ministra Edukacji i Nauki nr 122/WFSN/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. dot. jednorazowego zwiększenia wysokości subwencji na 2020 r. (załączone do niniejszej opinii).

W złożonych wyjaśnieniach prof. dr hab. Piotr Borek wskazał, iż w trakcie jego poprzedniej kadencji jako rektora UKEN **zwolnionych z uczelni zostało 81 pracowników, z czego 42 odwołało się do sądu pracy, w 14 sprawach zapadły rozstrzygnięcia niekorzystne dla uczelni** (w tym: 8 z tych spraw zakończyło się już przed Sądem II instancji, a w dwóch z nich wniesiono skargi kasacyjne, 6 jest nieprawomocna), w 11 sprawach podpisano ugode, 23 sprawy nadal się toczą, 17 z nich na etapie rozpoznania przez sąd I instancji, z czego wspomniane wyżej nieprawomocne 6 z nich na etapie rozpoznania przez sąd II instancji. Podniósł, że Rektorem został w 2020 r., w sytuacji, kiedy UKEN znajdował się w bardzo trudnej sytuacji finansowej i organizacyjnej. Decyzja o przeprowadzeniu

---

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)

president@krasp.org.pl

restrukturyzacji UKEN miała być poprzedzona była gruntowną i merytoryczną analizą sytuacji Uczelni we wszystkich obszarach jej działalności: naukowym, dydaktycznym, finansowym, a przede wszystkim w obszarze struktury i polityki zatrudnieniowej. Rektor podniósł, że przeprowadzona w Uczelni reforma uzyskała zgodę ówczesnego Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a w grudniu 2020 r. Uczelnia otrzymała jednorazowe zwiększenie wysokości subwencji na 2020 rok o kwotę 10 mln zł z tytułu przystąpienia do kompleksowych działań restrukturyzacyjnych, obejmujących zarówno strukturę organizacyjną, jak i cały obszar gospodarki finansowej.

Ocena zasadności wniosku Ministra Nauki o odwołanie prof. dr hab. Piotra Borka z funkcji Rektora UKEN w Krakowie

Podstawą wszczęcia postępowania o odwołanie prof. dr hab. Piotra Borka z funkcji rektora UKEN w Krakowie przez Ministra Nauki Dariusza Wieczorka jest art. 452 ust. 5 PSWiN, który stanowi: „Jeżeli rektor **rażąco lub uporczywie narusza przepisy prawa**, minister może go odwołać, po zasięgnięciu opinii RGNiSW oraz właściwej konferencji, o której mowa w art. 329 ust. 1 pkt 2-4. Opinie są przedstawiane w terminie 30 dni od dnia doręczenia wniosku o ich wydanie. W przypadku bezskutecznego upływu tego terminu, wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony. W przypadku odwołania rektora przez ministra, przepisy art. 24 ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio.”

Celem wydania opinii KRASP dokonał oceny realizacji przesłanek przywołanego powyżej przepisu, analizując zarówno wniosek Ministra Nauki z dnia 2 września br., jak również wyjaśnienia złożone przez Rektora UKEN oraz pozyskaną dokumentację, która stanowi załączniki do niniejszej opinii.

Jak słusznie zauważył Minister Nauki, pojęcia **rażącego** i **uporczywego** naruszenia prawa, które stanowią przesłankę zastosowania jednego ze środków personalnego nadzoru wobec rektora uczelni, nie mają legalnej definicji. Znaczenie tych pojęć zostało jednak doprecyzowane przez doktrynę, jak również w orzeczeniach sądowych.

W piśmiennictwie nie powoduje problemów interpretacyjnych pojęcie **uporczywe naruszenie prawa**: „(...) bo oznacza naruszenie wielokrotne lub długotrwałe.” (tak: T. Jędrzejewski [w:] *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, art. 432.). Pojęciem tym posługuje się także kodeks karny w art. 218 § 1a, gdzie uporczywość charakteryzuje nie tylko stroną przedmiotową, ale również świadczy o „złej woli”. Zawiera element woli polegający na przeciwstawieniu się argumentom wbrew ich oczywistej słuszności. Naruszanie uporczywe praw pracownika to zachowanie umyślne,

nacechowane złą wolą w postaci nieustępliwości mimo świadomości naruszania praw pracownika. Działanie takie musi być długotrwałe bądź też wielokrotne, a osoba ma świadomość niweczenia możliwości osiągnięcia stanu założonego przez prawo.

Mając na względzie treść przeanalizowanych wyroków oraz okoliczności wskazane w piśmie Ministra Nauki za bezsporne uznać należy, że miały miejsce wielokrotne naruszenia prawa w zakresie praw pracowniczych osób zatrudnionych w UKEN. W tym zakresie KRASP dokonał wnikliwej analizy materiału dowodowego, który został wskazany jako załączniki do opinii. Jak wyjaśnia Rektor prof. dr hab. Piotr Borek spośród 81 pracowników, którzy otrzymali wypowiedzenie umów o pracę, 42 odwołało się do sądu pracy, w 14 sprawach zapadły rozstrzygnięcia niekorzystne dla uczelni, z kolei w 11 sprawach podpisano ugode. Sądy pracy wskazywały na naruszenia art. 30 § 4 KP, poprzez brak wykazania w oświadczeniu o wypowiedzeniu lub rozwiązaniu stosunku pracy kryteriów doboru konkretnego pracownika do zwolnienia. W części przypadków naruszany był art. 38 § 1 KP, tj. brak konsultacji zamiaru wypowiedzenia umowy o pracę z zakładową organizacją związkową, jak też art. 41 KP, czyli niezgodne z prawem złożenie oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o pracę podczas usprawiedliwionej nieobecności pracownika (zwolnienia lekarskie).

Liczne uchybienia w zakresie stosowania przepisów prawa pracy w UKEN potwierdziła również Państwowa Inspekcja Pracy w wystąpieniach pokontrolnych. Jednym z tych naruszeń stanowiło niezgodnienie treści regulaminu wynagradzania z zakładową organizacją związkową (art. 77² § 4 KP).

Jednocześnie w nieprawomocnym wyroku z dnia 15 lipca 2024 r. sąd karny stwierdził, iż prof. dr hab. Piotr Borek wypełnił znamiona wykroczenia z art. 281 § 1 pkt 3 KP w zw. z art. 34² w zw. z art. 32 § 1 pkt 1 u.o zw. zawod.

Mając na względzie powyższe, usprawiedliwione jest stwierdzenie, że miały miejsce liczne naruszenia prawa, a zatem można je zakwalifikować, jako uporczywe. Działanie Rektora UKEN zmierzało do zwolnienia wielu pracowników uczelni bez względu na niezgodność takich działań z przepisami prawa i to niezgodność oczywistą. Na przedmiotową ocenę nie mają wpływu podnoszone argumenty w zakresie konieczności restrukturyzacji UKEN czy trudna sytuacja finansowa uczelni (KRASP nie ocenia ich zasadności), bowiem wskazane sytuacje nie usprawiedliwiają łamania prawa i to w takiej skali jak w niniejszej sprawie. W tym miejscu wskazać należy, że postępowanie w trybie art. 432 ust. 5 PSWiN nie ma na celu ogólnej oceny działalności rektora, a zmierza do ustalenia czy w konkretnej sytuacji lub sytuacjach doszło do zaistnienia przesłanki do odwołania rektora, tj. czy doszło do rażącego lub uporczywego naruszenia prawa przez rektora. Poza oceną pozostaje zatem zasadność zwolnień grupowych, konieczności restrukturyzacji uczelni, ta nie podlega ocenie i nie musi być kwestionowana.

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)

president@krasp.org.pl

Zatem nawet dostrzeganie pozytywnego wpływu dokonań rektora na sytuację uczelni, w tym finansową, czyli pozytywna ocena samych skutków działań, nie może istnieć w oderwaniu od prawnej oceny środków, które doprowadziły do osiągnięcia celu. Rektor pełniąc swoją funkcję winien działać na podstawie i w granicach prawa. Całokształt okoliczności (stany faktyczne opisane w w/w wyrokach) wskazuje na „złą wolę” Rektora, na przeciwstawianie się argumentom wbrew ich oczywistej słuszności oraz nieustępliwość mimo świadomości naruszania praw pracowników, a to wszystko w celu zwolnienia określonej liczby pracowników. Błędy w sprawach pracowniczych, w szczególności przy zwolnieniach grupowych można potraktować jako oczywiste. Rozstrzygnięcia sądowe w sprawach pracowniczych nie budziły wątpliwości prawnych (6 spośród 8 wyroków sądów pracy przywołanych w piśmie przez Ministra Nauki, było już weryfikowane przez sądy II instancji i apelacje wniesione w tych sprawach przez uczelnie zostały przez sądy odwoławcze oddalone).

Natomiast w zakresie pojęcia **rażącego naruszenia prawa** można posłużyć się interpretacją sądu, zaprezentowaną w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 7 października 2011 r., sygn. akt II OSK 1521/10:

„O rażącym naruszeniu prawa w rozumieniu art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. decydują łącznie trzy przesłanki: oczywistość naruszenia prawa, charakter przepisu, który został naruszony, oraz racje ekonomiczne lub gospodarcze - skutki, które wywołuje decyzja. Oczywistość naruszenia prawa polega na rzucającej się w oczy sprzeczności między treścią rozstrzygnięcia a przepisem prawa stanowiącym jego podstawę prawną. Skutki, które wywołuje decyzja uznana za rażąco naruszającą prawo, to skutki niemożliwe do zaakceptowania z punktu widzenia wymagań praworządności - gospodarcze lub społeczne skutki naruszenia, których wystąpienie powoduje, że nie jest możliwe zaakceptowanie decyzji, jako aktu wydanego przez organy praworządnego państwa.”

Co do „oczywistości naruszenia” rozstrzygające w zakresie realizacji tej przesłanki są orzeczenia sądów oraz wystąpienia pokontrolne Państwowej Inspekcji Pracy, wydanych w przedmiotowej sprawie. Należy mieć na względzie, że aktualnie w sprawach pracowniczych spośród 10 wyroków przywołanych przez Ministerstwo w piśmie z dnia 2 września 2024 r. 8 wyroków jest prawomocnych, ale w 2 sprawach uczelnia złożyła skargi kasacyjne. Z kolei w sprawach karnych, na które powołuje się Minister Nauki, jedno postępowanie zostało umorzone, a drugi wyrok jest nieprawomocny.

Analizując skutki naruszeń to niewątpliwie należy zgodzić się z Ministrem Nauki, że tak liczne wypowiedzenia lub rozwiązania stosunków pracy, mogły wywołać niepokój i oburzenie społeczne, w szczególności zarówno wśród poszczególnych członków społeczności

akademickiej, których dotknęły indywidualne decyzje rektora, ale również wśród całej społeczności akademickiej też ze względu na naruszenie zbiorowych przepisów prawa pracy.

Biorąc pod uwagę wyjaśnienia Rektora UKEN, KRASP nie ma jednak możliwości kategorycznie stwierdzić czy następstwem działań prof. dr. hab. Piotra Borka było znaczne utrudnienie prawidłowego funkcjonowania uczelni. Rektor UKEN powołuje się na „bardzo trudną sytuację finansową i organizacyjną”. KRASP dostrzega jednak, że nie może jednoznacznie rozstrzygnąć co do prawidłowości decyzji podejmowanych w zakresie restrukturyzacji ze względu na brak pełnych informacji w zakresie sytuacji finansowej i organizacyjnej Uczelni. W szczególności KRASP nie dysponuje wystarczającą ilością informacji, by stwierdzić czy „bardzo trudna sytuacja finansowa i organizacyjna”, o której informuje Rektor UKEN, mogła stanowić spełnienie przesłanki do zastosowania dyspozycji art. 418 PSWiN, tj. wprowadzenia programu naprawczego. Trzeba mieć jednak na względzie, że w razie zaistnienia okoliczności uzasadniających wprowadzenie programu naprawczego, obowiązek jego opracowania wraz ze szczegółowym harmonogramem wdrażania należy do rady uczelni, a rektor odpowiada za jego wykonanie. A zatem ustawodawca wprowadził zasadę, by warunki programu naprawczego były ustalane przez organ wieloosobowy, jakim jest rada uczelni, a nie jednoosobowo przez rektora. Jednocześnie istnieje obowiązek poinformowania ministra o założeniach programu naprawczego.

Należy mieć na uwadze stanowisko prezentowane w doktrynie, że ocena charakteru naruszenia prawa przez rektora, tj. w szczególności czy naruszenie realizuje przesłanki z art. 432 ust. 5 PSWiN, czy jest rażące lub uporczywe, należy do właściwego ministra. Jednocześnie *„ustalenie rażącego lub uporczywego naruszenia prawa, podobnie jak w przypadku wniosku o odwołanie rektora, nie powoduje powstania obowiązku ministra do odwołania rektora, ustawodawca pozostawia to w sferze jego uznania”* (tak: T. Jędrzejewski [w:] *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz*, red. J. Woźnicki, Warszawa 2019, art. 432).

Niezależnie od powyższego organ powinien przeprowadzić wykładnię art. 432 ust. 5 PSWiN w kontekście okresu, w którym miało dochodzić do rażącego lub uporczywego naruszania prawa przez Rektora UKEN oraz faktu rozpoczęcia nowej kadencji, w której nie zarzuca się Rektorowi naruszeń. Organ w niniejszej sprawie musi odpowiedzieć na pytanie, czy forma nadzoru nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki przewidziana w tym przepisie została wprowadzona przez ustawodawcę w celu reakcji na bieżące naruszanie przepisów prawa przez Rektora w danej kadencji czy też obejmuje szerszy zakres czasowy, niepowiązany z trwającą kadencją.

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)

president@krasp.org.pl

W ocenie KRASP organ powinien przeanalizować również działanie Rektora UKEN w kontekście innych możliwości prawnych Ministra Nauki przewidzianych przez PSWiN, a mianowicie:

- kontroli, o której mowa w art. 427 ust. 1 PSWiN. Zgodnie z art. 427 ust. 1 PSWiN „*Minister może żądać informacji i wyjaśnień od podmiotów, o których mowa w art. 426 ust. 1, a także dokonywać kontroli ich działalności w zakresie określonym w tym przepisie. Minister może żądać informacji i wyjaśnień również od założyciela.*”,

czy też

- wniosku o odwołanie rektora skierowanego do kolegium elektorów, o którym mowa w art. 432 ust. 1 PSWiN. W świetle tego przepisu „*W przypadku stwierdzenia naruszenia przez rektora przepisów prawa, minister może wystąpić do kolegium elektorów albo podmiotu, który dokonał wyboru rektora, albo go powołał z wnioskiem o odwołanie rektora.*”.

Po przeanalizowaniu materiału zgromadzonego w sprawie Prezydium Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich doszła do następujących wniosków:

- 1) Uwzględniając informacje przekazane przez Ministra Nauki, treść prawomocnych rozstrzygnięć sądów, dotyczących działania Rektora UKEN w Krakowie, prof. dr hab. Piotra Borka, a ponadto pozostałe informacje uzyskane z dokumentów, które stanowią załączniki do niniejszej opinii, uprawnione jest stwierdzenie, że doszło do licznych naruszeń praw pracowniczych pracowników UKEN w Krakowie, co stanowi realizację jednej z przesłanek zastosowania art. 432 ust. 5 PSWiN, a mianowicie uporczywego naruszania przepisów prawa. Istnieją przesłanki przemawiające za stwierdzeniem, iż Pan prof. Piotr Borek jako rektor UKEN w Krakowie w sposób uporczywy naruszał następujące przepisy: art. 32 ust. 1 pkt 1 u. o zw. zawod., art. 30 § 4 KP, art. 38 KP, art. 41 KP czy art. 77² § 4 KP.
- 2) KRASP nie ma jednak możliwości kategorycznie zakwalifikować naruszeń prawa przez prof. dr hab. Piotra Borka, jako rażące. Pozostawia to do oceny Ministra Nauki.
- 3) W ocenie KRASP organ powinien przeprowadzić wykładnię art. 432 ust. 5 PSWiN w kontekście okresu, w którym miało dochodzić do rażącego lub uporczywego naruszania prawa przez Rektora UKEN oraz faktu rozpoczęcia nowej kadencji, w której nie zarzuca się Rektorowi naruszeń.
- 4) Niezależnie od powyższego, w ocenie KRASP organ powinien przeanalizować działanie Rektora UKEN w kontekście innych możliwości prawnych przewidzianych przez PSWiN, a mianowicie: kontroli, o której mowa w art. 427 ust. 1 PSWiN czy też

wniosku o odwołanie rektora skierowanego do kolegium elektorów, o którym mowa w art. 432 ust. 1 PSWiN.

Załączniki:

1. Postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie – II Wydział Karny z dnia 30 lipca 2024 r. o umorzeniu postępowania, sygn. akt II W 318/24/K.
2. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Krowodrzy w Krakowie – II Wydział Karny z dnia 15 lipca 2024 r., sygn. akt II W 1622/22/K.
3. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 maja 2023 r., sygn. akt IV P 21/22/N.
4. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 grudnia 2023 r., sygn. akt IV P 263/22/N.
5. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 listopada 2023 r., sygn. akt IV P 281/22/N.
6. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 lipca 2024 r., sygn. akt IV P 283/22/N.
7. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 czerwca 2024 r., sygn. akt IV P 319/21/N.
8. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 grudnia 2022 r., sygn. akt IV P 349/21/N.
9. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 września 2023 r., sygn. akt IV P 350/21/N.
10. Wyrok Sądu Rejonowego dla Krakowa – Nowej Huty w Krakowie – IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 czerwca 2023 r., sygn. akt IV P 530/21/N.
11. Wyjaśnienia prof. dr. hab. Piotra Borka z dnia 23 września 2024 r.
12. Sprawozdania biegłych za lata 2020, 2021, 2022 i 2023.
13. Wystąpienia pokontrolne Państwowej Inspekcji Pracy wraz z protokołami z lat 2021, 2022 i 2023.
14. Decyzja Ministra Edukacji i Nauki nr 122/WFSN/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. dot. jednorazowego zwiększenia wysokości subwencji na 2020 r.
15. Pismo prof. dr. hab. Piotra Borka skierowane do prof. dr. hab. Bogumiły Kaniewskiej, Przewodniczącej KRASP wraz z załącznikami (zawiadomienie z dnia 2.09.2024 r., sygn.

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa

tel.: 22 55 20 352

biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)

president@krasp.org.pl

akt DSW-WPS.0261.1.2024.MZ, pismo do Ministra Nauki z dnia 12.09.2024 r., skarga do WSA w Warszawie z dnia 12.09.2024 r.).

16. Pismo prof. dr. hab. Piotra Borka skierowane do prof. dr. hab. Jerzego Lisa, Zastępcy Przewodniczącej KRASP wraz z załącznikami (zawiadomienie z dnia 2.09.2024 r., sygn. akt DSW-WPS.0261.1.2024.MZ, pismo do Ministra Nauki z dnia 12.09.2024 r., skarga do WSA w Warszawie z dnia 12.09.2024 r.).
17. Oświadczenie Komisji Uczelnianej NSZZ „Solidarność” przy Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie dt. próby odwołania Rektora Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie przez Ministra Nauki.
18. Pismo Komisji Uczelnianej NSZZ „Solidarność” przy Uniwersytecie Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie skierowane do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy.

Pouczenie:

Na niniejsze postanowienie przysługuje stronie zażalenie do Ministra Nauki. Zażalenie wnosi się za pośrednictwem Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich w terminie 7 dni od doręczenia postanowienia stronie.

W trakcie biegu terminu do wniesienia zażalenia strona może zrzec się prawa do jego wniesienia wobec organu, który wydał postanowienie. Z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia zażalenia przez ostatnią ze stron postępowania postanowienie staje się ostateczne i prawomocne.

(art. 106 § 5 k.p.a., art. 141 k.p.a., art. 127 § 5 k.p.a, w zw. z art. 144 k.p.a. i art. 17 pkt 4 k.p.a. w zw. z art. 337 ust. 7 PSWiN oraz art. 127a k.p.a.)

Otrzymują:

1. Minister Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie,
3. Aa.

Prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska
Przewodnicząca
Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich

Biuro KRASP

Uniwersytet Warszawski

ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa
tel.: 22 55 20 352
biuro@krasp.org.pl | www.krasp.org.pl

Przewodnicząca KRASP

prof. dr hab. Bogumiła Kaniewska

Rektor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (UAM)
president@krasp.org.pl